Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 26. apríla 2012 *

„Právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností — Nariadenie (ES) č. 2201/2003 — Maloleté dieťa s obvyklým pobytom v Írsku, kde bolo opakovane umiestňované — Agresívne správanie a správanie, ktoré je nebezpečné pre dieťa samo — Rozsudok o umiestnení dieťaťa do uzavretého zariadenia v Anglicku — Vecná pôsobnosť nariadenia — Článok 56 — Spôsoby konzultácie a vyjadrenia súhlasu — Povinnosť uznať rozsudok o umiestnení dieťaťa do uzavretého zariadenia alebo vyhlásiť jeho vykonateľnosť — Predbežné opatrenia — Naliehavé prejudiciálne konanie“

Vo veci C-92/12 PPU,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím High Court (Írsko) zo 16. februára 2012 a doručený Súdnemu dvoru 17. februára 2012, ktorý súvisí s konaním:

Health Service Executive

proti

S. C.,

A. C.,

za účasti:

Attorney General,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J. N. Cunha Rodrigues, sudcovia U. Lõhmus, A. Rosas (spravodajca), A. Ó Caoimh a A. Arabadžiev,

generálna advokátka: J. Kokott,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na návrh vnútroštátneho súdu zo 16. februára 2012, doručený Súdnemu dvoru 17. februára 2012, aby bol návrh na začatie prejudiciálneho konania prejednaný v naliehavom konaní v súlade s článkom 104b Rokovacieho poriadku Súdneho dvora,

so zreteľom na rozhodnutie druhej komory z 29. februára 2012 o vyhovení tomuto návrhu,

* Jazyk konania: angličtina.

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 26. marca 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Health Service Executive, v zastúpení: A. Cox, advocate, F. McEnroy, SC, a S. McKechnie, BL,

— S. C., v zastúpení: G. Durcan, SC, B. Barrington, BL, a C. Ghent, advocate,

— A. C., v zastúpení: C. Stewart, SC, F. McGath, BL, N. McGrath, solicitor, a C. Dignam, advocate,

— Írsko, v zastúpení: E. Creedon, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci C. Corrigan, SC, C. Power, BL, a K. Duggan,

— nemecká vláda, v zastúpení: J. Kemper, splnomocnená zástupkyňa,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: H. Walker, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Gray, barrister,

— Európska komisia, v zastúpení: M. Wilderspin a D. Calciu, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí generálnej advokátky,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 243, ďalej len „nariadenie“), predovšetkým jeho článkov 1, 28 a 56.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Health Service Executive (Riaditeľstvo pre verejné zdravie, ďalej len „HSE“) a dieťaťom a jeho matkou vo veci umiestnenia tohto dieťaťa do uzavretého zariadenia starostlivosti, ktoré sa nachádza v Anglicku.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 2, 5, 16 a 21 nariadenia znejú:

„(2) Európska Rada v Tampere schválila zásadu vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí ako základ na vytvorenie skutočného justičného priestoru a za prioritu označila právo styku s dieťaťom.

…

(5) S cieľom zabezpečiť rovnosť pre všetky deti, toto nariadenie sa vzťahuje na všetky rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach, vrátane opatrení na ochranu dieťaťa, nezávisle na konaniach v manželských veciach.

…

(16) Toto nariadenie nemá brániť súdom členského štátu, aby v naliehavých prípadoch prijímali predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, ktoré sa týkajú osôb alebo majetku nachádzajúcich sa v danom štáte.

…

(21) Uznávanie a výkon rozsudkov vydaných v členskom štáte sa má zakladať na zásade vzájomnej dôvery a dôvody neuznania by sa mali obmedziť na najnutnejšie minimum.“

4 Pôsobnosť nariadenia je upravená v jeho článku 1. Odsek 1 písm. b) tohto článku stanovuje, že nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností. Článok 1 ods. 2 nariadenia vymenúva oblasti stanovené v tomto odseku 1 písm. b), medzi ktorými sa v písmene d) uvádza „umiestnenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa“. Článok 1 ods. 3 písm. g) nariadenia stanovuje, že nariadenie sa nevzťahuje na opatrenia prijaté ako sankcia za trestné činy spáchané deťmi.

5 V zmysle článku 2 nariadenia:

„Na účely tohto nariadenia:

1. pojem ‚súd‘ označuje všetky orgány v členských štátoch s právomocou vo veciach, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia podľa článku 1;

…

4. pojem ‚rozsudok‘ označuje… rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností vydaný súdom členského štátu bez ohľadu na to, ako sa rozsudok označuje, vrátane uznesenia, príkazu alebo rozhodnutia;

…

7. pojem ‚rodičovské práva a povinnosti‘ označuje všetky práva a povinnosti týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa, ktoré nadobudla fyzická osoba alebo právnická osoba rozsudkom, zo zákona alebo na základe dohody, ktorá má právne účinky. Tento pojem zahŕňa opatrovnícke právo a právo styku s dieťaťom;

…

9. pojem ‚opatrovnícke právo‘ zahŕňa práva a povinnosti súvisiace s osobnou starostlivosťou o dieťa, najmä právo určiť miesto pobytu dieťaťa;

…“

6 Článok 8 ods. 1 nariadenia stanovuje:

„Súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.“

7 Článok 15 nariadenia výnimočne, a ak je splnených niekoľko podmienok, pripúšťa, aby súd príslušného členského štátu, ktorý má právomoc vo veci samej, vec postúpil súdu iného členského štátu, ku ktorému má dieťa osobitnú väzbu, ak sa domnieva, že tento súd je vhodnejšie umiestnený na prejednanie veci, a ak je to v najlepšom záujme dieťaťa.

8 Článok 20 nariadenia v naliehavých prípadoch pripúšťa, aby súdy členského štátu prijali predbežné alebo ochranné opatrenia s ohľadom na osoby v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keď má podľa uvedeného nariadenia právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

9 V kapitole III oddiele 1 nariadenia článok 21 s názvom „Uznanie rozsudku“ stanovuje:

„1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

…

3. Bez toho, aby bol dotknutý oddiel 4 tejto kapitoly, môže zainteresovaný účastník postupom upraveným v oddieli 2 tejto kapitoly navrhnúť vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku.

Miestna príslušnosť súdu uvedeného v zozname, ktorý každý členský štát oznámil Komisii podľa článku 68, sa určí podľa vnútroštátneho práva členského štátu, v ktorom sa začalo konanie o uznanie alebo neuznanie.

4. Ak sa otázka uznania rozsudku vznesie ako predbežná otázka na súde členského štátu, tento súd môže v tejto otázke rozhodnúť.“

10 Článok 23 nariadenia, nazvaný „Dôvody neuznania rozsudkov týkajúcich sa rodičovských práv a povinností“, vymenúva okolnosti, za ktorých sa rozsudok vo veci rodičovských práv a povinností neuzná, ku ktorým patrí aj prípad uvedený v písmene g) tohto článku, „ak sa nedodržal postup ustanovený v článku 56“.

11 V kapitole III oddiele 2 nariadenia článok 28 s názvom „Vykonateľné rozsudky“ stanovuje:

„1. Rozsudok o výkone rodičovských práv a povinností k dieťaťu vydaný v členskom štáte, ktorý je vykonateľný v tomto členskom štáte a ktorý bol doručený, sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.

2. Vo Veľkej Británii sa však takýto rozsudok vykoná v Anglicku a Walese, v Škótsku alebo Severnom Írsku, ak na návrh zainteresovaného účastníka bol zaregistrovaný na účely výkonu v danom územnom celku Veľkej Británie.“

12 V zmysle článku 31 nariadenia:

„1. Súd, na ktorý bol podaný návrh [na vyhlásenie vykonateľnosti], vydá bezodkladne rozhodnutie. Osoba, proti ktorej sa o výkon žiada, ani dieťa, nemá v tomto štádiu právo robiť žiadne podania k návrhu.

2. Návrh možno zamietnuť len z niektorého z dôvodov uvedených v článkoch 22, 23 a 24.

3. Za žiadnych okolností sa nesmie rozsudok preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.“

13 Článok 33 nariadenia predovšetkým priznáva každému účastníkovi konania právo odvolať sa proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti. V odseku 5 sa uvádza, že „odvolanie proti vyhláseniu vykonateľnosti sa musí podať do jedného mesiaca od jeho doručenia. Ak má účastník, proti ktorému sa žiada o výkon, obvyklý pobyt v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo vyhlásenie vykonateľnosti, lehota na odvolanie je dva mesiace a začína plynúť odo dňa doručenia buď tejto osobe do jej vlastných rúk alebo do miesta jej pobytu“.

14 Článok 34 nariadenia s názvom „Odvolacie súdy a opravné prostriedky“ stanovuje, že rozsudok vydaný v odvolacom konaní možno napadnúť iba v rámci konania uvedeného v zozname, ktorý zaslal každý členský štát Komisii podľa článku 68 nariadenia.

15 V kapitole III oddiele 4 nariadenia sa podľa jeho článkov 41 a 42 právo styku priznané vykonateľným rozsudkom vydaným v členskom štáte a návrat dieťaťa, ktorý vyplýva z vykonateľného rozsudku vydaného v členskom štáte, uznajú a sú vykonateľné v inom členskom štáte bez potreby ich vyhlásenia za vykonateľné a bez možnosti namietať proti ich uznaniu, ak je rozsudok opatrený osvedčením vydaným sudcom v členskom štáte pôvodu.

16 Kapitolu IV nariadenia s názvom „Spolupráca medzi ústrednými orgánmi vo veciach rodičovských práv a povinností“ tvoria články 53 až 58. Podľa článku 53 nariadenia každý členský štát určí jeden alebo niekoľko ústredných orgánov na pomoc pri uplatňovaní tohto nariadenia a vymedzí ich územnú alebo funkčnú právomoc.

17 Článok 55 nariadenia s názvom „Spolupráca vo veciach rodičovských práv a povinností“ v písmene d) stanovuje:

„Ústredné orgány na žiadosť ústredného orgánu iného členského štátu alebo nositeľa rodičovských práv a povinností spolupracujú v jednotlivých prípadoch na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Na tento účel prijmú všetky potrebné kroky, priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných inštitúcií, v súlade s právnymi predpismi tohto členského štátu, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov, na:

…

d) poskytovanie informácií a pomoci, ktorú súdy potrebujú na účely uplatňovania článku 56“.

18 Článok 56 nariadenia, nazvaný „Umiestnenie dieťaťa v inom členskom štáte“, znie:

„1. Keď súd, ktorý má právomoc podľa článkov 8 až 15, zvažuje umiestnenie dieťaťa do zariadenia starostlivosti o dieťa alebo pestúnskej starostlivosti, a ak sa takéto umiestnenie má uskutočniť v druhom členskom štáte, najprv sa poradí s ústredným orgánom alebo iným príslušným orgánom v tomto druhom členskom štáte, ak sa v tomto členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia dieťaťa vyžaduje zásah verejného orgánu.

2. Rozsudok o umiestnení podľa odseku 1 možno vydať v žiadajúcom štáte iba vtedy, ak príslušný orgán dožiadaného štátu vyjadril súhlas s takýmto umiestnením.

3. Postupy pre konzultácie alebo súhlasy podľa odsekov 1 a 2 sa spravujú vnútroštátnym právom dožiadaného štátu.

4. Keď orgán, ktorý má právomoc podľa článkov 8 až 15, rozhodne o umiestnení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti v druhom členskom štáte a keď sa nevyžaduje zásah verejného orgánu v tomto druhom členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia dieťaťa, informuje o tom ústredný orgán alebo iný príslušný orgán v tomto druhom členskom štáte.“

Írsky právny rámec

19 Z odpovede na žiadosť o vysvetlenie adresovanej vnútroštátnemu súdu na základe článku 104 ods. 5 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora a z pripomienok predložených A. C. vyplýva, že v írskom práve neexistuje nijaký právny rámec, na ktorom by bolo možné založiť právomoc povoliť alebo upraviť

umiestnenie maloletého do uzavretého zariadenia na terapeutické a výchovné účely, či už na území alebo mimo územia tohto štátu. High Court sa však vyhlásil za príslušný rozhodnúť o takýchto žiadostiach o umiestnenie do uzavretých zariadení.

20 Zásady judikatúry stanovené vnútroštátnym súdom sa majú nahradiť zákonným rámcom. Tento systém bol zavedený zmenou zákona o ochrane detí [Child Care (Amendment) Act 2011], ale doposiaľ nenadobudol účinnosť.

21 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že podľa írskeho práva môže High Court konať o žiadosti o umiestnenie dieťaťa do uzavretého zariadenia na účely ochrany. Pri výkone vlastných a ústavných právomocí, ktorých cieľom je chrániť a uplatňovať práva dieťaťa, môže tento súd výnimočne a na krátky čas nariadiť, aby bolo dieťa na účely ochrany umiestnené do uzavretého zariadenia z dôvodu najlepšieho záujmu dieťaťa a pod podmienkou, že existujú terapeutické dôvody, ktoré odôvodňujú takéto umiestnenie. Na tento účel môže súd povoliť umiestnenie dieťaťa do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v zahraničí. Tieto rozhodnutia sa prijímajú výlučne formou predbežných opatrení a podliehajú pravidelnej a dôkladnej súdnej kontrole, ktorá sa vo všeobecnosti vykonáva každý mesiac.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

Skutkové okolnosti, ktoré viedli k sporu vo veci samej

22 S. C. je maloleté dieťa írskej štátnej príslušnosti, ktoré má obvyklý pobyt v Írsku. Jeho matka A. C. žije v Londýne (Spojené kráľovstvo). V rozhodnutí vnútroštátneho súdu sa neuvádzajú údaje o bydlisku jeho otca.

23 V priebehu roka 2000 HSE, ktoré je verejným orgánom zodpovedným za deti v opatere štátu v Írsku, umiestnilo dieťa vo voľnom režime. Dňa 20. júla 2000 District Court doručil HSE uznesenie o umiestnení, ktorým mu nariadil, aby prevzalo zodpovednosť za S. C. až do jej osemnástich rokov, v súlade s článkom 18 zákona o ochrane detí (Child Care Act, 1991).

24 S. C. bola od útleho veku opakovane umiestňovaná do pestúnskych rodín, ako aj do otvorených alebo uzavretých zariadení nachádzajúcich sa v Írsku.

25 S. C. je obzvlášť zraniteľná a má osobitné potreby, pokiaľ ide o ochranu. Z miest umiestnenia viackrát utiekla a jej správanie sa vyznačuje opakovaným vystavovaním sa riziku, ako aj násilným, agresívnym a sebadeštrukčným správaním.

26 Posledné umiestnenie v uzavretom zariadení v Írsku bolo neúspešné. Dieťa sa izolovalo, odmietalo sa podieľať na programe terapeutickej starostlivosti zariadenia a jeho situácia sa rapídne zhoršila. Utieklo a pokúsilo sa o samovraždu.

27 Všetci odborníci v oblasti zdravotníctva sa zhodli, že dieťa musí v záujme vlastnej ochrany ostať v uzavretom zariadení, aby sa mohlo podrobiť klinickému posúdeniu a vhodným terapeutickým zákrokom. V každom prípade usúdili, že v Írsku neexistuje žiadne zariadenie, ktoré by mohlo zodpovedať špecifickým potrebám S. C.

28 S ohľadom na tieto osobitné okolnosti HSE usúdilo, že potreby dieťaťa, pokiaľ ide o starostlivosť, ochranu a jeho najlepší záujem, si vyžadujú naliehavé umiestnenie do uzavretého zariadenia starostlivosti o dieťa nachádzajúceho sa v Anglicku. Pri výbere zariadenia bola zrejme určujúca skutočnosť, že S. C. dlhodobo vyjadrovala vôľu priblížiť sa k matke a že žiadne iné umiestnenie by nemohlo lepšie zodpovedať osobitným potrebám S. C.

29 Z dôvodu naliehavosti HSE podalo na High Court návrh na nariadenie predbežného opatrenia o umiestnení S. C. do vybratého uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v Anglicku.

Konanie o schválenie umiestnenia príslušným orgánom členského štátu, ktoré sa vyžaduje v zmysle článku 56 ods. 2 nariadenia

30 Dňa 29. septembra 2011 HSE informovalo írsky ústredný orgán o konaní vedenom na High Court o umiestnení dieťaťa v inom členskom štáte na základe uplatnenia článku 56 nariadenia. HSE trvalo na získaní súhlasu na umiestnenie S. C. od ústredného orgánu pre Anglicko a Wales, ktorý stanovuje článok 56 nariadenia. Írsky ústredný orgán HSE odpovedal, že žiadosť o súhlas na základe tohto článku bola predložená ústrednému orgánu pre Anglicko a Wales.

31 Dňa 25. októbra 2011 zaslali International Child Abduction and Contact Unit (ICACU), konajúca v mene Lorda Chancellora, ktorý je ústredným orgánom pre Anglicko a Wales, ako aj Official Solicitor (zodpovedný riaditeľ ústredného orgánu pre Anglicko a Wales) írskemu ústrednému orgánu list s hlavičkou uzavretého zariadenia a obecnej rady mesta, v ktorom sa zariadenie nachádza, ktorý označili ako list pochádzajúci od tohto miestneho orgánu. V uvedenom liste sa uvádza, že uzavreté zariadenie súhlasilo s umiestnením S. C.

32 Dňa 10. novembra 2011 ICACU a Official Solicitor poslali írskemu ústrednému orgánu list od uzavretého zariadenia, v ktorom toto zariadenie potvrdilo, že je spôsobilé poskytnúť S. C. umiestnenie, tak ako stanovuje článok 56 nariadenia. Uviedli, že uzavreli spis, pretože umiestnenie bolo potvrdené.

Uznesenie High Court o umiestnení

33 Dňa 2. decembra 2011 High Court, ktorý konal v rámci svojej právomoci vo veci rodičovských práv a povinností, rozhodol, že najlepší záujem S. C. si vyžaduje naliehavé premiestnenie dieťaťa do uzavretého terapeutického a výchovného zariadenia v Anglicku. High Court teda nariadil umiestnenie S. C. do takéhoto špecializovaného zariadenia v Anglicku na krátky čas a dočasne, pričom stanovil, že podmienky umiestnenia a najlepší záujem dieťaťa sa majú pravidelne preverovať. Takéto umiestnenie, ktoré sa spája s núteným odňatím slobody, sa v írskom práve označuje ako „secure care“ (ďalej len „ochranná starostlivosť“).

34 Vo svojom predbežnom opatrení vnútroštátny súd predovšetkým konštatoval, že súhlas vyžadovaný článkom 56 ods. 2 nariadenia poskytol ústredný orgán pre Anglicko a Wales a tento súhlas neodporoval ustanoveniam nariadenia ani zákona. Vnútroštátny súd uviedol, že vzhľadom na naliehavosť veci zostala otvorená otázka prípadného konania v Anglicku a vo Walese na účely uznania a vyhlásenia vykonateľnosti rozsudku o umiestnení na základe nariadenia.

35 Na základe tohto predbežného opatrenia HSE premiestnilo S. C. v rámci ochrannej starostlivosti do Anglicka, kde má dieťa odvtedy bydlisko. HSE v čase premiestnenia nepožiadalo o vydanie vyhlásenia vykonateľnosti predbežného opatrenia o umiestnení v Spojenom kráľovstve.

Konanie vedené pred vnútroštátnym súdom

36 Vnútroštátny súd konštatoval, že všetci účastníci konania, okrem dieťaťa samotného, súhlasia, že umiestnenie v uzavretom zariadení najlepšie zodpovedá osobitným potrebám dieťaťa. Napriek tomu vnútroštátny súd s ohľadom na pripomienky účastníkov konania a dôkazy, ktoré mu boli predložené, vyslovil pochybnosti, pokiaľ ide o niektoré otázky.

37 Po prvé vnútroštátny súd sa domnieva, že treba rozhodnúť o otázke, či opatrenie z 2. decembra 2011 patrí do pôsobnosti nariadenia, pretože sa týka opatrenia na zbavenie slobody.

38 Po druhé z dôkazov predložených vnútroštátnemu súdu nie je jasné, ktorý konkrétny orgán je v anglickom práve výslovne označený za „príslušný orgán“ v zmysle článku 56 nariadenia.

39 V čestnom vyhlásení predloženom vnútroštátnemu súdu totiž ústredný orgán pre Anglicko a Wales vyhlásil, že nebol „príslušným orgánom“ v zmysle článku 56 nariadenia a že príslušný orgán určený na účely tohto článku neexistuje, takže túto funkciu by mohli vykonávať viaceré subjekty.

40 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že v praxi zrejme súhlas vyžadovaný predmetným článkom pochádza od zariadenia, do ktorého má byť dieťa umiestnené. V prípade, ak by súdny orgán jedného z členských štátov mohol nariadiť, že sa má dieťa umiestniť do zariadenia na území iného členského štátu a že toto zariadenie je samo osebe zároveň „príslušným orgánom“, by mohlo dôjsť ku konfliktu záujmov, pretože toto zariadenie by z tohto umiestnenia mohlo mať zisk. Vnútroštátny súd poznamenáva, že podľa odborníka, ktorého prizval, musí súhlas vyžadovaný podľa článku 56 pochádzať od verejného orgánu.

41 Po tretie vnútroštátny súd sa pýta na uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti uznesenia, ktorým sa nariaďuje umiestnenie S. C.

42 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že ak by konanie o uznanie a vyhlásenie vykonateľnosti rozsudku o umiestnení dieťaťa muselo byť začaté a ukončené ešte predtým, ako toto dieťa členský štát umiestni v inom členskom štáte, v praxi by to v naliehavých prípadoch mohlo nariadenie zbaviť účinku. Naopak, ak by dieťa bolo umiestnené do zariadenia dožiadaného členského štátu pred ukončením tohto konania a ak by uznesenie o umiestnení pred týmto dátumom nemohlo vyvolávať účinky, mohlo by to tiež ohroziť záujmy dieťaťa, predovšetkým pokiaľ ide o oblasť jeho ochrany.

43 Vnútroštátny súd sa s ohľadom na dôkazné prostriedky, ktoré mu boli predložené, pýta, či príslušné orgány Spojeného kráľovstva môžu oprávnene prijať opatrenia na základe uznesenia z 2. decembra 2011, predovšetkým predtým, než bude toto uznesenie vyhlásené za vykonateľné. V prípade, ak by takéto opatrenia bolo možné prijať iba v rámci nariadenia predbežných a ochranných opatrení anglickými súdmi na základe článku 20 nariadenia, vyplývalo by z toho, že dôležité rozsudky týkajúce sa ochrany S. C. by mohli byť na dlhé obdobie a v kritickom okamihu s ohľadom na jej umiestnenie a odňatie slobody prijaté súdom, ktorý nie je súdom v mieste obvyklého pobytu S. C. Takáto situácia by bola v rozpore so základnými cieľmi nariadenia.

44 Vnútroštátny súd sa pýta, ako treba postupovať v prípade, ak sa zistí, že odňatie slobody nie je v súlade s nariadením, a či je S. C. v takom prípade oprávnená jednoducho opustiť zariadenie, v ktorom je momentálne zadržiavaná, hoci sa všetci účastníci konania, okrem dieťaťa samotného, zhodujú v tom, že je v jeho najlepšom záujme, aby tam dočasne zostalo.

45 Po štvrté z predložených dôkazov vyplýva, že pri každom obnovení rozhodnutia o zachovaní odňatia slobody dieťaťa na účely ochrany by sa mohli vyžadovať nové súhlasy podľa článku 56 nariadenia a nové návrhy na uznanie a na vyhlásenie vykonateľnosti rozsudku o umiestnení.

46 Ak by podľa vnútroštátneho súdu boli na obnovenie uznesení stanovené takéto požiadavky, malo by to vážne dôsledky na praktické a účinné vykonanie rozhodnutí prijatých vnútroštátnym súdom alebo na trvalosť umiestnenia detí, akým je S. C. Stanovením požiadavky získať nový súhlas a nové vyhlásenie o uznaní a vyhlásenie vykonateľnosti na každé obnovenie by boli ohrozené ciele tohto systému umiestnenia.

47 S cieľom posúdiť najlepší spôsob ochrany záujmov dieťaťa vo veci samej a rozhodnúť, či sa má zachovať jeho umiestnenie v uzavretom zariadení starostlivosti, ktoré sa nachádza v Anglicku, High Court rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Patrí rozsudok, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa na určitý čas do zariadenia poskytujúceho terapeutickú a výchovnú starostlivosť v inom členskom štáte, do vecnej pôsobnosti nariadenia…?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, aké povinnosti vyplývajú z článku 56 nariadenia…, pokiaľ ide o konzultačnú povahu a schvaľovací mechanizmus, s cieľom zaručiť účinnú ochranu dieťaťa, ktoré má byť týmto spôsobom umiestnené?

3. Pokiaľ súd členského štátu uvažoval o umiestnení dieťaťa na určitý čas do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte a získal súhlas tohto štátu v súlade s článkom 56 nariadenia…, je podmienkou vykonania umiestnenia, aby rozsudok súdu nariaďujúci umiestnenie dieťaťa do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte na určitý čas bol v tomto druhom členskom štáte uznaný a/alebo vyhlásený za vykonateľný?

4. Vyvoláva rozsudok súdu nariaďujúci umiestnenie dieťaťa na určitý čas do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte, s ktorým tento členský štát vyjadril súhlas v súlade s článkom 56 nariadenia…, právne účinky v tomto druhom členskom štáte skôr, ako je v konaní o uznanie a/alebo vyhlásenie vykonateľnosti tento rozsudok uznaný a/alebo vyhlásený za vykonateľný?

5. Ak sa o určitý čas predĺži platnosť rozsudku súdu nariaďujúceho umiestnenie dieťaťa na určitý čas do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte podľa článku 56 nariadenia…, je pri každom takomto predĺžení potrebné získať súhlas druhého členského štátu podľa článku 56?

6. Ak sa o určitý čas predĺži platnosť rozsudku súdu nariaďujúceho umiestnenie dieťaťa na určitý čas do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte podľa článku 56 nariadenia…, musí byť takýto rozsudok uznaný a/alebo vyhlásený za vykonateľný v inom členskom štáte pri každom takomto predĺžení?“

O naliehavom konaní

48 High Court žiadal o prejednanie tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania v naliehavom konaní stanovenom v článku 104b rokovacieho poriadku.

49 Vnútroštátny súd túto žiadosť odôvodnil tým, že na jednej strane uviedol, že táto vec sa týka dieťaťa zadržiavaného proti jeho vôli na účely ochrany v uzavretom zariadení starostlivosti o dieťa. Na druhej strane vnútroštátny súd vysvetľuje, že ide zároveň o konanie týkajúce sa starostlivosti o dieťa, ktoré sa obvykle zdržiava v Írsku a ktoré súd umiestnil do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa na území iného členského štátu, v ktorom jeho príslušnosť závisí od uplatnenia nariadenia na toto konanie o umiestnení, a teda od odpovede na položené prejudiciálne otázky. Vo svojej odpovedi na žiadosť o vysvetlenie vnútroštátny súd zdôraznil, že situácia dieťaťa si vyžaduje naliehavé opatrenia. Dieťa bude čoskoro plnoleté, takže potom už nebude patriť do právomoci vnútroštátneho súdu v oblasti ochrany detí, a jeho stav si vyžaduje, aby bolo na krátky čas umiestnené do uzavretého zariadenia a aby sa uplatnil program obmedzenej a postupne narastajúcej slobody s cieľom umožniť jeho umiestnenie v blízkosti rodiny v Anglicku.

50 Za týchto okolností druhá komora Súdneho dvora 29. februára 2012 po vypočutí generálnej advokátky na základe návrhu sudcu spravodajcu na vyhovenie žiadosti vnútroštátneho súdu rozhodla, že sa tento návrh na začatie prejudiciálneho konania prejedná v rámci naliehavého konania.

Úvodné pripomienky

51 Spolu s návrhom na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátny súd HSE nariadil, aby na základe uplatnenia článku 20 nariadenia požiadalo o spoluprácu High Court of Justice (England & Wales), Family Division (Spojené kráľovstvo) s cieľom zabezpečiť starostlivosť o dieťa a jeho účinnú ochranu v uzavretom zariadení v Anglicku do vydania rozhodnutia Súdneho dvora v tejto veci.

52 Dňa 24. februára 2012 podalo HSE na High Court of Justice (England & Wales), Family Division, návrh na nariadenie predbežného a ochranného opatrenia v zmysle článku 20 nariadenia v súvislosti s umiestnením S. C. v Anglicku. V ten istý deň tento súd návrhu vyhovel. Predbežným opatrením sa tiež nariadilo, že pokiaľ High Court of Justice neprijme iné rozhodnutie, musí byť S. C. umiestnená do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v Anglicku, aby jej bola poskytnutá pomoc a potrebná liečba a aby riaditeľ a personál tohto zariadenia mali právomoc primeraným spôsobom prijať určité opatrenia, vrátane použitia donútenia, ak to bude potrebné, s cieľom zadržať S. C. v dotknutom zariadení alebo ju tam vrátiť.

53 HSE tiež navrhlo, aby bol rozsudok vnútroštátneho súdu, ktorým bolo 2. decembra 2011 nariadené umiestnenie S. C. do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v Anglicku, vyhlásený za vykonateľný v Spojenom kráľovstve voči S. C., zastúpenej kolíznym opatrovníkom, A. C. a miestnym orgánom, ktorému patrí toto zariadenie. Tento návrh bol podaný 24. februára 2012.

54 Uznesením z 8. marca 2012 High Court of Justice (England & Wales), Family Division, potvrdil, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu z 2. decembra 2011 je zaregistrované a vykonateľné v Anglicku a vo Walese v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia. Oznámenie o zaregistrovaní bolo zaslané HSE, aby ho oznámilo odporcom vo veci samej.

55 Vnútroštátny súd v odpovedi na žiadosť Súdneho dvora o vysvetlenie uviedol, že uznesenie o umiestnení z 2. decembra viackrát obnovil, konkrétne 6., 9., 16. a 21. decembra 2011, 11., 23. a 27. januára 2012, 3., 7., 9., 16. a 24. februára 2012, ako aj 9. marca 2012.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

56 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či rozsudok súdu členského štátu, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa do uzavretého zariadenia terapeutickej a výchovnej starostlivosti nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, ktoré sa na účely ochrany spája s odňatím slobody na určitý čas, patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia.

57 Z odôvodnenia 5 nariadenia vyplýva, že s cieľom zabezpečiť rovnosť pre všetky deti sa toto nariadenie vzťahuje na všetky rozhodnutia o rodičovských právach a povinnostiach, vrátane opatrení na ochranu dieťaťa (rozsudok z 27. novembra 2007, C, C-435/06, Zb. s. I-10141, body 47 a 48).

58 Článok 1 ods. 1 písm. b) nariadenia stanovuje, že nariadenie sa uplatňuje v občianskych veciach na „nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností“.

59 Článok 2 ods. 7 nariadenia definuje „rodičovské práva a povinnosti“ ako „všetky práva a povinnosti týkajúce sa osoby alebo majetku dieťaťa, ktoré nadobudla fyzická osoba alebo právnická osoba rozsudkom, zo zákona alebo na základe dohody, ktorá má právne účinky“. Tento pojem, ktorý je široko definovaný (rozsudok C, už citovaný, bod 49), zahŕňa najmä „opatrovnícke právo a právo styku s dieťaťom“, pričom pojem opatrovnícke právo označuje práva a povinnosti súvisiace s osobnou starostlivosťou o dieťa, a najmä právo určiť miesto jeho pobytu v súlade s článkom 2 ods. 9 nariadenia. Podľa článku 2 ods. 8 nariadenia je nositeľom rodičovských práv a povinností „každá osoba, ktorá má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu“. Je preto nepodstatné, že opatrovnícke právo bolo, tak ako vo veci samej, prenesené na správny orgán.

60 Pojem „občianske veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b) nariadenia sa teda musí vykladať v tom zmysle, že môže zahŕňať aj opatrenia, ktoré z pohľadu práva niektorého členského štátu patria do verejného práva (rozsudok C, už citovaný, bod 51). Súdny dvor tiež rozhodol, že na rozsudok členského

štátu, ktorým sa nariaďuje prevzatie dieťaťa do starostlivosti a umiestnenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti s pobytom na území iného členského štátu, sa vzťahuje pojem občianske veci, ak bolo toto rozhodnutie prijaté v rámci predpisov verejného práva jedného členského štátu týkajúcich sa ochrany detí (rozsudok z 2. apríla 2009, A, C-523/07, Zb. s. I-2805, bod 29).

61 Uvedený článok 1 v odseku 2 písm. d) stanovuje, že do týchto oblastí môže patriť aj „umiestnenie dieťaťa do pestúnskej starostlivosti alebo do zariadenia starostlivosti o dieťa“.

62 Aj článok 56 nariadenia výslovne predpokladá umiestnenie dieťaťa do zariadenia starostlivosti o dieťa v inom členskom štáte.

63 Je pravda, že článok 1 ods. 2 písm. d) a článok 56 nariadenia výslovne neodkazujú na rozhodnutia vnútroštátnych súdov o umiestnení dieťaťa do zariadenia iného členského štátu, ak toto umiestnenie zahŕňa obdobie odňatia slobody na terapeutické a výchovné účely. Taká okolnosť však tieto rozhodnutia nemôže vylúčiť z pôsobnosti nariadenia. Z bodu 30 už citovaného rozsudku C pritom vyplýva, že vymenovanie v článku 1 ods. 2 nariadenia nie je taxatívne a má len orientačný charakter, tak ako to vyplýva z použitia pojmu „najmä“.

64 Ako uviedli všetci účastníci konania a všetky vlády, ktoré predložili pripomienky Súdnemu dvoru, pojem umiestnenie do zariadenia starostlivosti o dieťa treba vykladať tak, že sa vzťahuje aj na umiestnenie do uzavretého zariadenia. Akýkoľvek iný výklad by totiž obzvlášť zraniteľným deťom, ktoré si takéto umiestnenie vyžadujú, odoprel možnosť uplatniť nariadenie a bol by v rozpore s cieľom nariadenia vyjadreným v jeho odôvodnení 5, ktorým je zabezpečiť rovnosť pre všetky deti.

65 Výnimky z pôsobnosti nariadenia stanovuje článok 1 ods. 3 tohto nariadenia. Písmeno g) tohto ustanovenia z pôsobnosti nariadenia vyníma len „opatrenia prijaté ako sankcia za trestné činy spáchané deťmi“, t. j. opatrenia zadržania dieťaťa ako sankcia za spáchanie trestného činu. Z uvedeného vyplýva, že umiestnenie spojené s odňatím slobody patrí do pôsobnosti nariadenia, ak je toto umiestnenie nariadené na ochranu dieťaťa, a nie ako jeho trest.

66 Na prvú položenú otázku preto treba odpovedať tak, že rozsudok súdu členského štátu, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa do uzavretého zariadenia terapeutickej a výchovnej starostlivosti nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, ktoré sa na účely ochrany spája s odňatím slobody na určitý čas, patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia.

O druhej otázke

67 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, aký je rozsah povinností vyplývajúcich z článku 56 nariadenia, pokiaľ ide o konzultačnú povahu a schvaľovací mechanizmus týkajúci sa umiestnenia dieťaťa, ak sa toto umiestnenie, tak ako vo veci samej, spája s odňatím slobody.

68 Vnútroštátny súd zastáva názor, že súdu členského štátu v zásade neprináleží posúdiť, o čo sa opiera súhlas s umiestnením v inom členskom štáte. Keďže sa prejednávaná vec týka ochrany najlepšieho záujmu dieťaťa, ktoré je umiestnené do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, než je štát súdu, ktorý rozhodol o umiestnení, a ktoré sa nachádza v obzvlášť zraniteľnej situácii, vnútroštátny súd sa s ohľadom na článok 24 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) pýta, či sa má článok 56 vykladať v tom zmysle, že všetkým súdom členského štátu nariaďujúcim umiestnenie dieťaťa do zariadenia iného členského štátu ukladá povinnosť overiť, že získali platný súhlas od príslušného orgánu tohto členského štátu.

69 V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd pýta, či orgán, ktorý má právomoc udeliť súhlas, musí byť výslovne povereným orgánom na základe opatrenia prijatého vlastným členským štátom, ktorý má možnosť ubezpečiť sa, že bola nestranne posúdená otázka, či plánované umiestnenie zabezpečí dieťaťu

primeranú starostlivosť a ochranu a či sa vykoná v jeho najlepšom záujme. Vnútroštátny súd sa domnieva, že príslušným orgánom v žiadnom prípade nemôže byť zariadenie, v ktorom sa má umiestnenie uskutočniť.

70 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že článok 56 ods. 1 nariadenia uvádza, že konzultácia s ústredným orgánom dožiadaného štátu alebo iným príslušným orgánom tohto členského štátu je povinná, ak sa v tomto členskom štáte vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia dieťaťa vyžaduje zásah verejného orgánu. Ak sa takýto zásah nevyžaduje, podľa článku 56 ods. 4 sa vyžaduje iba informovanie ústredného orgánu členského štátu alebo iného príslušného orgánu tohto členského štátu.

71 V prejednávanej veci vláda Spojeného kráľovstva uviedla, že v prípade vnútroštátneho umiestnenia dieťaťa, ktorý by bol porovnateľný s prípadom vo veci samej, je zásah verejného orgánu potrebný.

72 Podľa článku 56 ods. 2 nariadenia možno rozsudok o umiestnení dieťaťa v inom členskom štáte vydať iba vtedy, ak „príslušný orgán“ dožiadaného štátu toto umiestnenie schválil.

73 Z formulácie „ústredný orgán alebo iný príslušný orgán“ použitej v článku 56 ods. 1 nariadenia vyplýva, že ústredný orgán môže byť príslušným orgánom. Pojem „príslušný orgán“ stanovený v článku 56 ods. 2 tohto nariadenia teda označuje jednak „ústredný orgán“ a jednak všetky „iné príslušné orgány“ v zmysle odseku 1 tohto článku. Z toho vyplýva, že článok 56 nariadenia v tejto oblasti pripúšťa možnosť zavedenia decentralizovaného systému pozostávajúceho z viacerých príslušných orgánov.

74 Článok 56 nariadenia treba vykladať v spojení s článkami 53 až 55 tohto nariadenia.

75 Článok 53 nariadenia tiež upravuje určenie jedného ústredného orgánu každým členským štátom „na pomoc pri uplatňovaní… nariadenia“, v prípade ktorého vymedzí územnú alebo vecnú právomoc. Článok 54 nariadenia upravuje všeobecné funkcie ústredných orgánov a uvádza, že prijímajú opatrenia na zlepšenie uplatňovania nariadenia.

76 Článok 55 nariadenia stanovuje, že ústredné orgány na žiadosť ústredného orgánu iného členského štátu alebo nositeľa rodičovských práv a povinností spolupracujú v jednotlivých prípadoch na dosiahnutie cieľov stanovených nariadením. Podľa písmena d) tohto ustanovenia ústredné orgány priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných inštitúcií prijmú všetky potrebné kroky na poskytovanie informácií a pomoci, ktoré súdy potrebujú na účely uplatňovania článku 56 nariadenia.

77 Okrem povinností stanovených v článkoch 53 až 56 nariadenia disponujú členské štáty istou mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o schvaľovací mechanizmus.

78 Článok 56 ods. 3 nariadenia totiž výslovne stanovuje, že postupy na získanie súhlasu sa spravujú vnútroštátnym právom dožiadaného členského štátu.

79 Dožiadaný členský štát, ako zdôraznili najmä A. C. a Komisia, však musí zabezpečiť, aby jeho vnútroštátna právna úprava neohrozila ciele nariadenia alebo aby mu neodňala potrebný účinok.

80 Článok 56 ods. 2 nariadenia stanovuje možnosť jednak, aby príslušné orgány dožiadaného štátu poskytli alebo odmietli poskytnúť súhlas s prípadným prijatím dotknutého dieťaťa, a jednak, aby sa vnútroštátne súdy žiadajúceho členského štátu pred prijatím rozsudku o umiestnení dieťaťa do zariadenia ubezpečili, že v dožiadanom štáte budú prijaté opatrenia na účely jeho umiestnenia v tomto štáte.

81 Ako vyplýva aj zo samotného znenia článku 56 ods. 2 nariadenia, umiestnenie musí schváliť príslušný orgán dožiadaného členského štátu predtým, ako súd žiadajúceho členského štátu prijme rozhodnutie o umiestnení. Obligatórnu povahu súhlasu zdôrazňuje skutočnosť, že článok 23 písm. g) nariadenia stanovuje, že ak sa nedodržal postup ustanovený v článku 56, rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností sa neuzná.

82 Členské štáty sú preto povinné stanoviť jasné pravidlá a postupy na účely vyjadrenia súhlasu stanoveného v článku 56 nariadenia spôsobom zaručujúcim právnu istotu a rýchlosť konania. Postupy musia predovšetkým umožniť, aby súd zvažujúci umiestnenie mohol jednoducho identifikovať príslušný orgán a aby príslušný orgán mal možnosť vyjadriť alebo odmietnuť súhlas v krátkej lehote.

83 V tejto súvislosti treba zdôrazniť význam úlohy ústredných orgánov v zmysle článku 55 nariadenia. Pre uskutočnenie cieľov stanovených v nariadení má zásadný význam, aby ústredné orgány na žiadosť ústredného orgánu iného členského štátu alebo nositeľa rodičovských práv a povinností spolupracovali, najmä aby sa ubezpečili, že súdy žiadajúceho členského štátu majú k dispozícii presné a jasné informácie na uplatnenie článku 56 nariadenia.

84 Pokiaľ ide o pojem príslušný orgán členského štátu na účely vyjadrenia súhlasu s rozsudkom o umiestnení prijatým súdom iného členského štátu, treba poznamenať, že pojem „orgán“ v zásade označuje orgán verejného práva.

85 Všetci účastníci konania a všetky vlády, ktoré predložili pripomienky, sa na tomto výklade zhodujú.

86 Uvedený výklad okrem toho vyplýva aj zo samotného znenia článku 56 nariadenia. Niektoré jazykové znenia nariadenia vyžadujú, aby súhlas vyjadril štátny orgán. Iné jazykové znenia nariadenia odkazujú na pojmy, z ktorých vyplýva štátna povaha subjektu zodpovedného za vyjadrenie súhlasu. Okrem toho článok 56 nariadenia v odseku 1 odkazuje na „verejné orgány“, ktorých zásah sa vyžaduje vo vnútroštátnych prípadoch umiestnenia dieťaťa v členskom štáte.

87 Treba však zohľadniť rôzne koncepcie členských štátov vo vzťahu k otázke, čo patrí alebo nepatrí do verejného práva, keďže článok 56 ods. 3 nariadenia v súvislosti so spôsobmi schvaľovania odkazuje na vnútroštátne právo dožiadaného členského štátu.

88 V každom prípade treba zdôrazniť, že súhlas pochádzajúci od zariadenia prijímajúceho deti za odplatu nemôže sám osebe predstavovať súhlas príslušného orgánu v zmysle článku 56 ods. 2 nariadenia. Nezávislé posúdenie primeranej povahy navrhovaného umiestnenia totiž predstavuje zásadné opatrenie na ochranu dieťaťa, najmä ak sa toto umiestnenie spája s odňatím slobody. Zariadenie, ktoré má z umiestnenia zisk, sa v tejto súvislosti nemôže vyjadriť nezávislým spôsobom.

89 Z dôvodu osobitných okolností vo veci samej, ako sú opísané v bodoch 38 až 40 tohto rozsudku, sa vnútroštátny súd pýtal, či by bola náprava prípustná v prípade, keď sudca, ktorý zvažoval umiestnenie, vychádzal zo zdanlivého súhlasu bez toho, aby dokázal určiť, či skutočne pochádza od príslušného orgánu, napriek tomu, že sa už umiestnenie v záujme dieťaťa vykonalo.

90 Na pojednávaní sa zdôraznilo, že v najlepšom záujme dieťaťa by bolo žiaduce povoliť takúto úpravu *a posteriori*, ak sa preukázalo, že boli podniknuté kroky na získanie súhlasu, ale sudca, ktorý o umiestnení rozhodol, si nie je istý, či bol súhlas vyžadovaný článkom 56 nariadenia platne poskytnutý príslušným orgánom dožiadaného členského štátu. Išlo by teda výlučne o opravu niektorého zo znakov konania.

91 Komisia tiež pripomenula situáciu, v ktorej sa sudca, ktorý rozhodol o umiestnení, domnieval, že má k dispozícii súhlas v zmysle článku 56 nariadenia, ale z dôvodu nedorozumenia prijal rozsudok, ktorý prekračuje súhlas, ktorý poskytol príslušný orgán dožiadaného štátu. V rovnakom prípade by Komisia nemala námietky, aby sa nariadenie vykladalo v tom zmysle, že sudca konajúci vo veci v priebehu vykonávacieho konania preruší konanie a následne bude možné získať súhlas v zmysle článku 56 nariadenia.

92 V tejto súvislosti je dôležité, aby mal sudca žiadajúceho členského štátu v prípade, ak rozhodol o umiestnení na základe zdanlivého súhlasu príslušného orgánu, ale informácie týkajúce sa schvaľovacieho konania podľa článku 56 nariadenia vyvolávajú pochybnosti, pokiaľ ide o otázku, či boli v celom rozsahu splnené požiadavky tohto článku, možnosť napraviť situáciu *a posteriori* s cieľom ubezpečiť sa, že súhlas bol platne poskytnutý.

93 Naopak, ak sa konzultácie medzi dotknutými ústrednými orgánmi vôbec neuskutočnili alebo súhlas príslušného orgánu dožiadaného členského štátu nebol poskytnutý, konanie, ktorého cieľom je získanie súhlasu, sa musí zopakovať a sudca žiadajúceho členského štátu musí vyhlásiť nový rozsudok o umiestnení po tom, ako určil, že súhlas bol platne získaný.

94 Treba ešte spresniť, že vo veci samej vláda Spojeného kráľovstva na pojednávaní uviedla, že na rozdiel od toho, čo sa uvádza v rozsudku vnútroštátneho súdu, dotknuté uzavreté zariadenie v tejto veci nie je súkromnoprávnym zariadením a že ho spravuje miestny orgán, a teda súhlas vyžadovaný článkom 56 nariadenia bol poskytnutý platne.

95 Na druhú položenú otázku preto treba odpovedať v tom zmysle, že súhlas stanovený v článku 56 ods. 2 nariadenia musí pred prijatím rozsudku o umiestnení dieťaťa poskytnúť príslušný verejnoprávny orgán. Nepostačuje, aby svoj súhlas poskytlo zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Za okolností, o aké ide vo veci samej, keď má súd členského štátu, ktorý rozhodol o umiestnení, pochybnosti o tom, či bol súhlas v dožiadanom členskom štáte udelený platne, pretože nebolo možné s istotou určiť, či tento orgán bol príslušným orgánom v dožiadanom štáte, je možná náprava s cieľom zabezpečiť, aby požiadavka súhlasu podľa článku 56 nariadenia bola v celom rozsahu dodržaná.

O tretej a štvrtej otázke

96 Svojou treťou a štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa rozsudok súdu členského štátu, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa proti jeho vôli do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, musí pred jeho vykonaním v dožiadanom členskom štáte uznať a vyhlásiť za vykonateľný v tomto členskom štáte. Vnútroštátny súd sa tiež pýta, či takýto rozsudok o umiestnení vyvoláva právne účinky v dožiadanom členskom štáte skôr, ako v ňom bol vyhlásený za vykonateľný.

97 V odpovedi na otázky položené Súdnym dvorom na základe článku 24 druhého odseku Štatútu Súdneho dvora Európskej únie a článku 54a rokovacieho poriadku vláda Spojeného kráľovstva uviedla, že uznesenie z 2. decembra 2011 bolo zaregistrované a vyhlásené za vykonateľné v Spojenom kráľovstve uznesením High Court of Justice (England & Wales), Family Division, Principal Registry (Spojené kráľovstvo), z 8. marca 2012.

98 HSE, S. C., A. C., Írsko a nemecká vláda tvrdia, že článok 21 nariadenia zakladá domnienku uznania rozsudkov vyhlásených súdmi členských štátov vo všetkých členských štátoch. Obdobne, ak súd členského štátu zvažoval umiestnenie maloletého dieťaťa na určitý čas do zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte a získal súhlas tohto štátu v súlade s článkom 56 nariadenia, na to, aby tento rozsudok v dožiadanom členskom štáte vyvolával účinky, vrátane situácie, o akú ide vo veci samej, nie je vždy potrebné podanie návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti tohto rozsudku o umiestnení.

99 Vláda Spojeného kráľovstva a Komisia sa naopak domnievajú, že takýto rozsudok nevyvoláva žiadne účinky dovtedy, kým ho súd dožiadaného členského štátu nevyhlási za vykonateľný.

O uznávaní

100 V súlade s článkom 21 nariadenia sa rozsudky vydané v členskom štáte uznávajú v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

101 Ako vyplýva aj z odôvodnenia 2 nariadenia, zásada vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí je základom na vytvorenie skutočného justičného priestoru (rozsudok z 15. júla 2010, Purrucker, C-256/09, Zb. s. I-7353, bod 70).

102 Podľa odôvodnenia 21 uvedeného nariadenia sa má uznávanie zakladať na zásade vzájomnej dôvery.

103 Práve táto vzájomná dôvera umožnila, aby sa zaviedol záväzný systém právomocí, ktorý sú všetky súdy patriace do pôsobnosti nariadenia povinné rešpektovať, a aby sa v súvislosti s tým členské štáty vzdali svojich vnútroštátnych pravidiel uznávania a výkonu rozhodnutí v prospech zjednodušeného mechanizmu uznávania a výkonu rozhodnutí vyhlásených v rámci konaní vo veciach rodičovských práv a povinností (rozsudok Purrucker, už citovaný, bod 72). Ako spresňuje aj článok 24 uvedeného nariadenia, súdy ostatných členských štátov nesmú skúmať posúdenie, ktoré uskutočnil prvý súd v rámci svojej právomoci. Okrem toho článok 26 nariadenia stanovuje, že rozsudok sa za žiadnych okolností nesmie preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

104 Dôvody neuznania rozsudkov v oblasti rodičovských práv a povinností sú taxatívne vymedzené v článku 23 nariadenia. Podľa tohto článku 23 písm. g) sa rozsudok týkajúci sa rodičovských práv a povinností neuzná, ak sa nedodržal postup stanovený v článku 56 nariadenia.

105 Rozsudok súdu členského štátu o umiestnení dieťaťa do zariadenia v inom členskom štáte sa v tomto inom štáte považuje za uznaný prinajmenšom dovtedy, kým nie je v tomto druhom členskom štáte prijaté rozhodnutie o neuznaní.

106 Zo spisu nevyplýva, že by niektorý z dotknutých účastníkov konania podal návrh na vydanie rozhodnutia o neuznaní rozsudku o umiestnení na základe článku 21 ods. 3 nariadenia.

O potrebe vyhlásenia vykonateľnosti

107 V zmysle článku 28 ods. 1 nariadenia sa „rozsudok o výkone rodičovských práv a povinností k dieťaťu vydaný v členskom štáte, ktorý je vykonateľný v tomto členskom štáte, a ktorý bol doručený, vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka“.

108 V Spojenom kráľovstve registrácia na účely výkonu v Anglicku a vo Walese, v Škótsku alebo Severnom Írsku, podľa toho, kde sa má rozsudok vykonať, nahrádza vyhlásenie vykonateľnosti v súlade s článkom 28 ods. 2 nariadenia.

109 S. C. tvrdila, že nariadenie vo všeobecnosti nevyžaduje, aby sa donucujúce opatrenie voči dieťaťu muselo vyhlásiť za vykonateľné. Takéto vyhlásenie vykonateľnosti sa vyžaduje iba na účely núteného výkonu rozsudku voči dospelému. V spore vo veci samej však tak kolízny opatrovník, ako aj matka S. C., ktorá je účastníčkou konania, vyjadrili s umiestnením súhlas. Nemecká vláda zaujala na pojednávaní rovnaký postoj, keď tvrdila, že opatrenia, ktorých cieľom je zabezpečiť vykonanie rozsudku prijatého proti vôli dieťaťa, nespadajú pod pojem výkon.

110 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že rozsudok, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa do uzavretého zariadenia, patrí k rozsudkom o výkone rodičovských práv a povinností. Vo veci samej dieťa nesúhlasí s rozsudkom súdu, ktorým bolo nariadené jeho umiestnenie do tohto zariadenia, pretože ho proti jeho vôli zbavuje slobody. Vnútroštátny súd okrem iného zdôrazňuje, že ak by S. C. z uzavretého zariadenia, do ktorého je umiestnená, utiekla, pomoc orgánov Spojeného kráľovstva by bola nevyhnutná na to, aby bola S. C. s použitím donútenia vrátená späť do zariadenia na účely jej ochrany.

111 Rozsudok, ktorým sa nariaďuje umiestnenie v uzavretom zariadení, sa týka základného práva na slobodu, ktoré článok 6 Charty priznáva „každému“, a teda aj „maloletému“.

112 Treba dodať, že v situáciách, keď osoby, ktoré vykonávajú rodičovské práva a povinnosti, súhlasili s umiestnením dieťaťa do uzavretého zariadenia, sa postavenie týchto osôb môže zmeniť pod vplyvom zmeny okolností.

113 Z toho vyplýva, že s cieľom zaručiť riadne fungovanie systému stanoveného nariadením nútený výkon rozsudku vnútroštátneho súdu voči dieťaťu, ktorým sa nariaďuje jeho umiestnenie do uzavretého zariadenia v inom členskom štáte, predpokladá, aby bol rozsudok v tomto druhom štáte vyhlásený za vykonateľný.

114 Vnútroštátny súd, ako aj HSE, S. C., Írsko a nemecká vláda však s ohľadom na osobitnú naliehavosť vo veci samej vyjadrili obavy, pokiaľ ide o stratu času vyplývajúcu z priebehu vykonávacieho konania. Umiestnenie v Anglicku bolo zamýšľané len z dôvodu neexistencie vhodných možností umiestnenia v Írsku a nemohlo sa už odkladať pre akútne nebezpečenstvo fyzického poškodenia dotknutého dieťaťa.

115 Ich argumentácia sa v zásade zakladá na myšlienke, že vykonanie umiestnenia v jednom členskom štáte, o ktorom sa rozhodlo v inom členskom štáte, z dôvodu naliehavosti a najlepšieho záujmu dieťaťa nemôže v dožiadanom členskom štáte podliehať vyhláseniu vykonateľnosti rozsudku o umiestnení prijatého v žiadajúcom členskom štáte. Požiadavka vyhlásenia vykonateľnosti by ohrozila účinnosť cezhraničných umiestnení.

116 Treba však zdôrazniť, že zákonodarca Únie v kapitole III oddiele 4 nariadenia z dôvodov rýchlosti výslovne upustil od požiadavky vyhlásenia vykonateľnosti v prípade dvoch druhov rozsudkov, konkrétne pri niektorých rozsudkoch týkajúcich sa práva styku a pri niektorých rozsudkoch nariaďujúcich návrat dieťaťa. Toto vyhlásenie je do istej miery nahradené osvedčením súdu pôvodu rozhodnutia, ktorým musí byť v takomto prípade opatrené súdne rozhodnutie patriace do jednej alebo druhej kategórie rozsudkov.

117 Vydanie osvedčenia v členskom štáte pôvodu stanovené v článku 42 ods. 1 nariadenia je teda uznané a automaticky sa stáva vykonateľným v inom členskom štáte bez toho, aby bolo možné brániť jeho uznaniu (rozsudok z 22. decembra 2010, Aguirre Zarraga, C-491/10 PPU, Zb. s. I-14247, bod 48).

118 Z nariadenia vyplýva, že iba dve výslovne stanovené kategórie rozsudkov sa môžu za určitých podmienok vykonať v členskom štáte aj napriek tomu, že tu neboli vyhlásené za vykonateľné. Konanie o vyhlásenie vykonateľnosti sa teda musí uskutočniť, pokiaľ ide o ostatné rozsudky v oblasti rodičovských práv a povinností, ktoré si vyžadujú vykonanie v inom členskom štáte.

119 Okolnosti charakterizujúce osobitnú naliehavosť teda samy osebe nemôžu spôsobiť, že sa vykonávacie opatrenia v inom členskom štáte budú môcť zakladať na rozsudku, ktorým sa nariaďuje umiestnenie do uzavretého zariadenia, ktorý ešte nebol vyhlásený za vykonateľný.

120 Konanie o vyjadrenie súhlasu stanovené v článku 56 ods. 2 nariadenia nemôže nahradiť vyhlásenie vykonateľnosti. Tieto dve konania totiž sledujú rôzne ciele. Zatiaľ čo cieľom vyjadrenia súhlasu v zmysle tohto ustanovenia je odstrániť prekážky, ktoré by mohli brániť cezhraničnému umiestneniu, vyhlásenie vykonateľnosti slúži na účely umožnenia výkonu rozsudku o umiestnení do uzavretého zariadenia. Okrem toho článok 56 nariadenia nevyžaduje zásah sudcu, keďže príslušným orgánom môže byť správny orgán.

121 Bez ohľadu na zmeny, ktoré by sa zákonodarca Únie mohol v prípade potreby rozhodnúť prijať k nariadeniu s cieľom odstrániť pochybnosti, ktoré vyjadrili viacerí účastníci konania, ktorí predložili pripomienky počas pojednávania, pokiaľ ide o stratu času, ktorá sa spája s priebehom vykonávacieho konania, treba napokon s cieľom zabezpečiť potrebný účinok riadneho pôsobenia nariadenia preskúmať, aké možnosti toto nariadenie ponúka, aby sa dospelo k účinným riešeniam za predpokladu, že si cezhraničné umiestnenie vyžaduje osobitnú rýchlosť.

122 V tejto súvislosti z článku 31 ods. 1 nariadenia vyplýva, že súd, na ktorý bol podaný návrh na vyhlásenie vykonateľnosti, vydá bezodkladne rozhodnutie bez toho, aby osoba, voči ktorej sa o výkon žiada, alebo dieťa mali v tomto štádiu konania právo predložiť pripomienky. Návrh možno zamietnuť len pre niektorý z dôvodov uvedených v článkoch 22 až 24 nariadenia. Rozsudok sa za žiadnych okolností nesmie preskúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.

123 Článok 33 nariadenia stanovuje, že proti rozhodnutiu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti sa môže odvolať každý z účastníkov v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto vyhlásenia. Ak má účastník, voči ktorému sa žiada o výkon, obvyklý pobyt v inom členskom štáte, než v ktorom sa vydalo

vyhlásenie vykonateľnosti, táto lehota sa predlžuje na dva mesiace a začína plynúť odo dňa doručenia. Článok 34 nariadenia stanovuje, že rozsudok vydaný v odvolacom konaní možno napadnúť iba odvolaním uvedeným v zozname, ktorý zaslal každý členský štát Komisii podľa článku 68 nariadenia.

124 Na pojednávaní sa zdôraznilo, že konania stanovené v článkoch 33 a 34 nariadenia by mohli trvať značný čas, a teda poškodiť účinnosť a potrebný účinok predmetného nariadenia.

125 V tejto súvislosti s cieľom vyhnúť sa tomu, aby odkladný účinok odvolania podaného proti rozsudku týkajúcemu sa vyhlásenia vykonateľnosti mohol spochybniť krátku lehotu stanovenú v článku 31 nariadenia, treba, ako zdôraznila generálna advokátka v stanovisku a ako navrhla Komisia na pojednávaní, vykladať nariadenie v tom zmysle, že rozsudok o umiestnení sa stane vykonateľným v okamihu, keď súd dožiadaného členského štátu vyhlási v súlade s článkom 31 vykonateľnosť tohto rozsudku.

126 Znenie nariadenia nebráni takémuto výkladu. Článok 28 ods. 1 nariadenia totiž stanovuje, že rozsudok o výkone rodičovských práv a povinností vydaný v členskom štáte sa vykoná v inom členskom štáte, ak tam bol vyhlásený za vykonateľný na návrh zainteresovaného účastníka.

127 Na účely výkladu a uplatnenia nariadenia treba vychádzať z kritéria najlepšieho záujmu dieťaťa s ohľadom na článok 24 Charty. Najlepší záujem dieťaťa si však v prípade cezhraničných umiestnení, ktoré sa vyznačujú výnimočnou naliehavosťou, môže vyžiadať pripustenie flexibilného riešenia na čas konania o vyhlásenie vykonateľnosti, ak by v prípade neexistencie takéhoto riešenia boli ciele sledované rozsudkom, ktorým sa nariaďuje cezhraničné umiestnenie, ohrozené plynutím času.

128 Súdny dvor tiež rozhodol, že na rozdiel od postupu podľa článkov 33 až 35 nariadenia stanoveného pre návrh na vyhlásenie vykonateľnosti môže rozsudky vydané podľa kapitoly III oddielu 4 nariadenia (právo styku a návrat dieťaťa) vyhlásiť za vykonateľné súd pôvodu nezávisle od možnosti podať opravný prostriedok či už v členskom štáte pôvodu alebo výkonu (rozsudok z 11. júla 2008, Rinau, C-195/08 PPU, Zb. s. I-5271, bod 84).

129 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že s cieľom zachovať potrebný účinok nariadenia musí byť rozsudok dožiadaného členského štátu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti prijatý obzvlášť rýchlo, pričom odvolaniam podaným proti takémuto rozsudku dožiadaného štátu nemožno priznať odkladný účinok.

130 Okrem toho článok 20 ods. 1 nariadenia stanovuje, že súdy členského štátu, kde sa dieťa nachádza, sú oprávnené za určitých podmienok prijať predbežné alebo ochranné opatrenia stanovené zákonom tohto štátu napriek tomu, že rozhodnúť vo veci samej je podľa nariadenia príslušný súd iného členského štátu. Keďže toto ustanovenie predstavuje výnimku zo systému právomocí upraveného uvedeným nariadením, musí byť vykladané striktne (rozsudok z 23. decembra 2009, Detiček, C-403/09 PPU, Zb. s. I-12193, bod 38).

131 Tieto opatrenia sa môžu použiť vo vzťahu k deťom, ktoré síce majú obvyklý pobyt v jednom členskom štáte, dočasne alebo príležitostne sa však zdržiavajú v inom členskom štáte a sú v situácii, ktorá môže závažným spôsobom poškodiť ich blaho, vrátane ich zdravia a vývoja, a preto odôvodňuje okamžité prijatie ochranných opatrení. Dočasnosť týchto opatrení vyplýva zo skutočnosti, že v zmysle článku 20 ods. 2 nariadenia prestávajú byť účinné, keď súd členského štátu, ktorý má právomoc rozhodnúť vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považuje za vhodné (rozsudok A, už citovaný, bod 48).

132 Vo veci samej vydal High Court of Justice (England & Wales), Family Division, na návrh HSE uznesenie podľa článku 20 nariadenia, ktorým nariadil predbežné a ochranné opatrenia nevyhnutné na ochranné umiestnenie S. C. až do skončenia konania o vyhlásenie vykonateľnosti uznesenia z 2. decembra 2011.

133 Na tretiu a štvrtú položenú otázku treba odpovedať tak, že nariadenie sa má vykladať v tom zmysle, že rozsudok súdu členského štátu, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa proti jeho vôli do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, sa musí pred jeho vykonaním v dožiadanom členskom štáte vyhlásiť za vykonateľný v tomto členskom štáte. S cieľom zachovať potrebný účinok nariadenia musí byť rozsudok dožiadaného členského štátu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti prijatý obzvlášť rýchlo, pričom odvolaniam podaným proti takémuto rozsudku dožiadaného štátu nemožno priznať odkladný účinok.

O piatej a šiestej otázke

134 Svojou piatou a šiestou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd pýta, či sa v prípade, ak súd členského štátu, ktorý nariadil umiestnenie dieťaťa do zariadenia v inom členskom štáte na určitý čas na základe článku 56 nariadenia, prijme nové rozhodnutie, aby predĺžil obdobie umiestnenia, v každom prípade vyžaduje súhlas príslušného orgánu dožiadaného členského štátu stanovený v článku 56 ods. 2 nariadenia a vyhlásenie vykonateľnosti na základe článku 28 nariadenia.

135 Podľa vnútroštátneho súdu, ktorý zamýšľal nariadiť umiestnenie predbežným opatrením na čo najkratší čas a v prípade potreby obnoviť rozsudky o umiestnení na rovnako krátke obdobie, nemožno požadovať realizáciu schvaľovacieho konania a výkonu týchto rozsudkov pre každé obnovenie.

136 HSE, S. C. a Írsko sa domnievajú, že aj v prípade, ak by bolo potrebné uplatniť článok 28 nariadenia v situácii, o akú ide vo veci samej, nie je potrebné získať nové vyhlásenie vykonateľnosti rozsudku o umiestnení pre každý rozsudok, ktorým sa predlžuje čas umiestnenia, pretože vyhlásenie vykonateľnosti pôvodného rozsudku o umiestnení sa uplatní aj na rozsudky o predĺžení alebo obnovení umiestnenia.

137 Nemecká vláda, vláda Spojeného kráľovstva a Komisia naopak tvrdia, že každé rozhodnutie o predĺžení pôvodného rozsudku o umiestnení musí najprv získať súhlas príslušného orgánu dožiadaného členského štátu, pokiaľ pôvodný súhlas poskytnutý týmto orgánom nebol vyjadrený takým spôsobom, že by sa vzťahoval aj na prípadné predĺženia, a v každom prípade sa musí vyhlásiť za vykonateľný v dožiadanom členskom štáte, ako keby išlo o nový rozsudok.

138 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že z bodu 81 tohto rozsudku vyplýva, že súd členského štátu môže prijať rozsudok o umiestnení dieťaťa do zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte len v prípade, ak príslušný orgán dožiadaného štátu s týmto umiestnením vopred súhlasil. Z uvedeného vyplýva, že ak príslušný orgán dožiadaného členského štátu vyjadril súhlas s časovo obmedzeným umiestnením príslušným súdom, toto umiestnenie nemožno predĺžiť bez toho, aby tento orgán poskytol nový súhlas.

139 Ak sa teda umiestnenie, tak ako vo veci samej, zamýšľa len na veľmi krátke obdobie, poskytnutý súhlas s týmto umiestnením nemôže vyvolávať účinky po uplynutí času stanoveného na toto umiestnenie, pokiaľ prípadné predĺženia tohto obdobia neboli povolené.

140 Súd členského štátu, ktorý zamýšľa umiestniť dieťa do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, by preto s ohľadom na cieľ tohto umiestnenia, ktorým je uloženie ochrannej starostlivosti na určitý čas a jej preskúmanie v krátkych odstupoch, mohol požiadať o súhlas na dostatočne dlhý čas, aby sa tak vyhol nevýhodám spojeným s poskytovaním opakovaných a krátkodobých súhlasov, čo však neobmedzuje právo tohto súdu, aby z dôvodu najlepšieho záujmu dieťaťa skrátil čas jeho umiestnenia počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje súhlas.

141 Čo sa týka výkonu rozsudku, treba zdôrazniť, že ak je rozsudok súdu členského štátu o umiestnení dieťaťa do zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte vyhlásený za vykonateľný, môžu sa vykonávacie opatrenia zakladať na rozsudku, ktorý bol vyhlásený za vykonateľný, iba v rozsahu, ktorý vyplýva z rozsudku samotného.

142 Súdny dvor v tejto súvislosti v kontexte nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) rozhodol, že neexistuje nijaký dôvod priznať rozsudku pri jeho výkone práva, ktoré mu neprináležia v členskom štáte pôvodu, alebo účinky, ktoré rozsudok rovnakého druhu vydaný priamo v dožiadanom členskom štáte nevyvoláva (rozsudky z 28. apríla 2009, Apostolides, C-420/07, Zb. s. I-3571, bod 66, a z 13. októbra 2011, Prism Investments, C-139/10, Zb. s. I-9511, bod 38).

143 Pokiaľ z rozsudku o umiestnení vyplýva, že umiestnenie bolo nariadené len na určitý čas, nemôže tento rozsudok, hoci bol vyhlásený za vykonateľný, slúžiť ako základ na nútený výkon umiestnenia na dlhšie obdobie, než bolo stanovené v predmetnom rozsudku.

144 Z uvedeného vyplýva, že pre každý nový rozsudok o umiestnení sa vyžaduje nové vyhlásenie vykonateľnosti.

145 Súd nariaďujúci umiestnenie by však v rámci možnosti uvedenej v bode 140 tohto rozsudku v prípade potreby mohol nariadiť umiestnenie na primeraný čas, aby sa tak vyhol nevýhodám spojeným s opakovanými a krátkodobými vyhláseniami vykonateľnosti, a v krátkych intervaloch preskúmať, či počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje vyhlásenie vykonateľnosti, treba rozsudok o umiestnení prehodnotiť.

146 Na piatu a šiestu položenú otázku preto treba odpovedať tak, že ak bol súhlas s umiestnením podľa článku 56 ods. 2 nariadenia poskytnutý na určitý čas, neuplatní sa na rozsudky, ktorých predmetom je predĺženie obdobia umiestnenia. V takom prípade treba požiadať o nový súhlas. Rozsudok o umiestnení prijatý v jednom členskom štáte, ktorý bol vyhlásený za vykonateľný v inom členskom štáte, sa môže v tomto druhom členskom štáte vykonať iba počas obdobia uvedeného v rozsudku o umiestnení.

O trovách

147 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Rozsudok súdu členského štátu, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa do uzavretého zariadenia terapeutickej a výchovnej starostlivosti nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, ktoré sa na účely ochrany spája s odňatím slobody na určitý čas, patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000.**

2. **Súhlas stanovený v článku 56 ods. 2 nariadenia č. 2201/2003 musí pred prijatím rozsudku o umiestnení dieťaťa poskytnúť príslušný verejnoprávny orgán. Nepostačuje, aby svoj súhlas poskytlo zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Za okolností, o aké ide vo veci samej, keď má súd členského štátu, ktorý rozhodol o umiestnení, pochybnosti o tom, či bol súhlas v dožiadanom členskom štáte udelený platne, pretože nebolo možné s istotou určiť, či tento orgán bol príslušným orgánom v dožiadanom štáte, je možná náprava s cieľom zabezpečiť, aby požiadavka súhlasu podľa článku 56 nariadenia č. 2201/2003 bola v celom rozsahu dodržaná.**

3. **Nariadenie č. 2201/2003 sa má vykladať v tom zmysle, že rozsudok súdu členského štátu, ktorým sa nariaďuje umiestnenie dieťaťa proti jeho vôli do uzavretého zariadenia nachádzajúceho sa v inom členskom štáte, sa musí pred jeho vykonaním v dožiadanom členskom štáte vyhlásiť za vykonateľný v tomto členskom štáte. S cieľom zachovať potrebný účinok nariadenia musí byť rozsudok dožiadaného členského štátu o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti prijatý obzvlášť rýchlo, pričom odvolaniam podaným proti takémuto rozsudku dožiadaného štátu nemožno priznať odkladný účinok.**

4. **Ak bol súhlas s umiestnením podľa článku 56 ods. 2 nariadenia č. 2201/2003 poskytnutý na určitý čas, neuplatní sa na rozsudky, ktorých predmetom je predĺženie obdobia umiestnenia. V takom prípade treba požiadať o nový súhlas. Rozsudok o umiestnení prijatý v jednom členskom štáte, ktorý bol vyhlásený za vykonateľný v inom členskom štáte, sa môže v tomto druhom členskom štáte vykonať iba počas obdobia uvedeného v tomto rozsudku o umiestnení.**

Podpisy